

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

УДК 330.33:339.9

В. В. БІЛОЦЕРКІВЕЦЬ,
*доктор економічних наук, професор,
професор кафедри міжнародної економіки,
політичної економії та управління,
Національна металургійна академія України*

О. О. ЗАВГОРОДНЯ,
*доктор економічних наук, професор,
професор кафедри міжнародної економіки,
політичної економії та управління,
Національна металургійна академія України*

А. Д. ПИМОНЕНКО,
*магістрант кафедри міжнародної економіки,
політичної економії та управління,
Національна металургійна академія України*

СТРАТЕГІЇ І ПАТЕРНИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ПІД ГАРДЕ ГЛОБАЛЬНОЇ ПАНДЕМІЇ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА ІННОВАЦІЙНА МОДАЛЬНІСТЬ В КООРДИНАТАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Стаття присвячена дослідженню проблем пошуку й розробки стратегій та патернів розвитку вітчизняної системи оподаткування в умовах розгортання світової економічної

кризи, ініційованої поширенням глобальної пандемії ковід-19, визначенню шляхів її інноваційної оптимізації в нових безпекових координатах з урахуванням міжнародного досвіду та відповідної модальності в національній економіці України. Розкрито, що багатократні спроби держави відмовитись від згубної практики підтримки слабкої економіки за рахунок щедрих вливань в межах політики дешевих грошей наражались на загрозу призупинення позитивної економічної динаміки. Доведено необхідність пропедевтичної розробки програм стимулювання економічного відновлення завчасно до настання фаз кризи та депресії, засадничої підготовки нової експансіоністської політики. Показано, що національній економіці не вдалось використати в повній мірі той відновлювальний потенціал, що з'явився в глобальній економіці в часи, що настали після Великої Рецесії. Розкрито, що нагромаджений арсенал інструментарію фіскальної та грошово-кредитної політики дозволяв уряду США слідувати сценарію превентивного придушення потенційно ймовірної кризи шляхом масових ін'єкцій «вертольотних грошей» та забезпечити попередження настання або пом'якшення економічної кризи. Показано, що національна (або навіть регіональна) капсулізація та деглобалізація стануть невід'ємними складовими новоутвореного економічного ландшафту. Доведено, що елімінація (або хоча б мінімізація) негативних наслідків економічної кризи в умовах України не можуть базуватись на тривіальному запозиченні аналогічних західних патернів. Визначено, що орієнтація на апарат фіскальної політики, ефективне реформування національної системи оподаткування має стати стратегічними засадами збереження та відродження вітчизняної економіки в добу кризи та посткризовий період.

Ключові слова: система оподаткування, глобальна економічна криза, ковід-пандемія, монетарна політика, кількісне пом'якшення, інноваційна модальність.

Актуальність та постановка проблеми. На початку 20-х років ХХІ століття національна економіка України знов опинилась перед потужними викликами прийдешньої економічної кризи, що охопила світ. Проблема припинення позитивної економічної динаміки, її згасання на глобальному рівні в умовах погіршення перспектив подальшого забезпечення стабільно надвисоких темпів економічного зростання в одному з головних її драйверів давно вже стояла на часі. Час від часу лунали пророцтва про швидкий перехід до нової фази економічного циклу, але вони виявлялись фальшстартами. І тільки з поширенням світом ковід-пандемії стало остаточно зрозуміло, що часи підйому завершилися.

На жаль, вітчизняній економіці не вдалось використати в повній мірі той величезний відновлювальний потенціал, що з'явився в глобальній економіці в часи, що настали після Великої Рецесії. Будь-яка криза є не тільки викликом, але й можливістю для перебудови, проведення нової самозборки у суттєво змінених умовах існування. Це час, з одного боку, пошуку нових можливостей а, з іншого, й конструювання більш ефективних, адаптованих або вибудованих під ці умови механізмів використання узвичаєних, усучаснених та новоутворених можливостей, що характеризують посткризовий період. Безумовно чисельні когорти вітчизняних економічних акторів за останнє десятиліття скористались сприятливими перспективами й вийшли з шкаралупи виключно національного виробництва та споживання, набули досвіду гравців у

координатах міжнародних економічних відносин. Статистичні дані протягом останніх шести років чітко та недвозначно свідчать на користь невинного зростання рівня їх залученості у глобалізаційні процеси. Проте такі досягнення є визначними лише на позірний погляд. Флер тріумфального маршу національної економіки по східцям глобалізації й випереджального економічного розвитку хутко в'яне на опадає за врахування потенціалу вікна можливостей, що відкрилось перед Україною у 10-ті роки.

Невідворотне насування нової глобальної кризи, перші її холодні подихи у 2019 році та відверті виморожуючі пориви на початку 2020 року змушують вітчизняних гравців з острахом дивитись у похмуре майбутнє в очікуванні нових болісних економічних потрясінь.

Що має робити за таких умов держава, які саме рішення мають надихнути оптимізмом економічних акторів, яким чином запобігти руйнації та сприяти збереженню, з такими складнощами завойованих, національних плацдармів на світових ринках, як забезпечити, хоча б кволу, але позитивну економічну динаміку у вирії глобальної економічної рецесії, які зміни мають очікувати вітчизняну фіскальну політику? Сьогодні ці питання набувають особливої значущості та актуальності, що й визначило коло проблематики авторського дослідження.

Аналіз останніх публікацій та досліджень. Циклічний характер економічного розвитку не є відкриттям ХХІ століття. Численні розробки класиків минулого та дослідження видатних науковців сучасності присвячені розв'язанню питань, що пов'язані з причинами, специфікою протікання та наслідками полівекторної економічної динаміки. Могутні постаті економічної науки від С. Сісмонді, К. Маркса, Й. Шумпетера, М. Кондратьєва, Д.М. Кейнса, С. Кузнеця, Г. фон Хаберлера, Е. Хансена, Р. Харрода [1, 2, 3, 4, 5] до Р. Солоу, П. Ромера, П. Кругмана, Г. Менкью та Н. Талеба [6, 7, 8, 9, 10, 11, 12] доклали великих зусиль аби зрозуміти, які саме індикатори сигналізують про наближення радикального повороту у напрямі динаміки, якими є об'єктивні симптоми настання продромальної фази економічної кризи, які методики здатні їх із певною надійністю верифікувати. Не залишались осторонь й провідні вітчизняні науковці – М. Туган-Барановський, В. Геєць, А. Гальчинський, А. Задоя, Л. Шинкарук, В. Осецький тощо [13, 14, 15,16] – активно та плідно працювали на ниві даної проблематики.

Як не шкода, але пророцтва про безумовне настання кризи справдились і наразі питанням є визначення ефективних шляхів її подолання, послаблення руйнівної сили та пошук можливостей мінімізувати її наслідки для економічних акторів, що мають невідкладно адаптувати патерни своєї поведінки до реалій, в яких опинились світова економіка, взагалі, та національна, як її невід'ємна

складова. І в цьому контексті особливої ваги набувають питання перетворень у вітчизняній фіскальній політиці, реформування та розвиток системи оподаткування, що має адекватно реагувати на виклики сьогодення.

Формулювання мети статті. Метою даної статті є визначення стратегій та патернів розвитку вітчизняної системи оподаткування в умовах розгортання світової економічної кризи, ініційованої поширенням глобальної пандемії, визначення шляхів її інноваційної оптимізації в нових безпекових координатах з урахуванням міжнародного досвіду та відповідної модальності в національній економіці України.

Виклад основного матеріалу. Тривале економічне зростання, що стало вже буденним для більшості країн протягом останніх десяти років, добігає свого кінця. Буремні 2008-2009 роки задали повістку на десятиліття, детермінували орієнтацію урядів на політику кількісного пом'якшення як панацею від занурення в економічну кризу. Неодноразові спроби держави відмовитись від згубної практики підтримки слабкої економіки за рахунок щедрих вливань в межах політики дешевих грошей наражались на загрози призупинення навіть хиткої та млявої позитивної економічної динаміки. Розуміння завершення чергового економічного циклу вимагало розробки відповідних програм подальшого стимулювання економічного відновлення в очікуванні часи кризи та депресії, формування запасу міцності для розгортання нової експансіоністської політики, проведення вже традиційних масованих грошових вливань в межах кількісного пом'якшення. Реалізацію низки таких заходів ми мали можливість спостерігати у наших європейських (по більшій мірі, не надто вдалих) та північноамериканських партнерів (на наш погляд, досить успішних). З іншого боку можемо фіксувати відчайдушні спроби пролонгувати економічне зростання, відтермінувати момент повороту до спадного тренду в економічній динаміці. Зростання обсягу видатків на державне споживання, в першу чергу, федеральне, в Сполучених Штатах протягом кількох останніх кварталів є дійсно вражаючим (табл. 1). Цілком можливо, що таких заходів могли б виявитись цілком достатньо, аби забезпечити додатковий імпульс сукупному попиту, сприяти пожвавленню на ринку та оживити (досить побляклі після шоку Великої Рецесії) сподівання на відродження моделі безупинного зростання. Ймовірність відновлення потужної економічної динаміки виглядала дещо сумнівною, але перспективи фіксації темпів зростання ВВП на середньому для країн старої Європи рівні були цілком вірогідними.

Дійсно, статистика свідчить, що економіка головного драйвера глобальної економіки після останньої кризи зростала поспіль 10 років (виключенням є 1-й та 2-й квартали 2011 р. й 1-й квартал 2014 р., проте, відповідно до чинного

порядку визначення початку рецесії, такі виключення не індикаторами її настання).

Таблиця 1

Динаміка державних видатків на споживання та валові інвестиції в США (2017-2019 р.)

Рік	1-й квартал	2-й квартал	3-й квартал	4-й квартал
2017 загалом	-0,2	1,4	-0,1	2,4
- федеральний рівень	-1,2	3,3	0,1	4,6
- рівень штатів та місцевий рівень	0,3	0,3	-0,2	1,1
2018 загалом	1,9	2,6	2,1	-0,4
- федеральний рівень	2,8	3,9	2,9	1,1
- рівень штатів та місцевий рівень	1,4	1,8	1,6	-1,2
2019 загалом	2,9	4,8	1,7	2,5
- федеральний рівень	2,2	8,3	3,3	3,4
- рівень штатів та місцевий рівень	3,3	2,7	0,7	2

Складено за [17].

Це доволі тривалий період, довше американська економіка демонструвала позитивну динаміку у повоєнний час лише двічі – у 1958-1968 рр. та 1991-2008 рр. (табл. 2). Але теоретично існувала можливість штучно зупинити процеси розгортання кризових явищ в економіці ще в зародку (як це вже робилось у 2014, 2018, 2019 роках). Нагромаджений арсенал інструментарію фіскальної та грошово-кредитної політики дозволяв уряду досить оптимістично дивитись у прийдешнє, а слідування сценарію превентивного придушення потенційно ймовірної кризи шляхом масових ін'єкцій «вертольотних грошей» виглядало дуже реалістичним варіантом найближчого майбутнього. Економічне зростання, хоч і загальмоване, отримало б продовження, а проблеми, що об'єктивно накопились у сфері виробництва, вдалось би розв'язати поступово в стаціонарному, неруйнівному режимі без переходу темпів зростання ВВП у від'ємні значення.

Проте не судилось. Начебто неймовірна у XXI столітті, абсолютно неочікувана економічною спільнотою (але очікувана окремими групами алармістів) пандемія ковід-19 зненацька поставила під гарде всю систему світогосподарських зв'язків, нанесла нищівний удар глобальній економіці, швидко зламавши вибудовані та виплекані логістичні ланцюжки.

Періодичність економічних коливань у США, двохквартальний розріз

Період кризового та некризового станів, квартали	Стадія		Тривалість кризового та некризового станів, кварталів
	підйом	спад	
1 кв. 1947 р. – 2 кв. 1947 р.		-	2
4 кв. 1947 р. – 4 кв. 1948 р.	+		5
1 кв. 1949 р. – 4 кв. 1949 р.		-	4
1 кв. 1950 р. – 2 кв. 1953 р.	+		14
3 кв. 1953 р. – 1 кв. 1954 р.		-	3
2 кв. 1954 р. – 3 кв. 1957 р.	+		14
4 кв. 1957 р. – 1 кв. 1958 р.		-	2
2 кв. 1958 р. – 3 кв. 1969 р.	+		46
4 кв. 1969 р. – 1 кв. 1970 р.		-	2
2 кв. 1970 р. – 2 кв. 1974 р.	+		17
3 кв. 1974 р. – 1 кв. 1975 р.		-	3
2 кв. 1975 р. – 1 кв. 1980 р.	+		20
2 кв. 1980 р. – 3 кв. 1980 р.		-	2
4 кв. 1980 р. – 3 кв. 1981 р.	+		4
4 кв. 1981 р. – 3 кв. 1982 р.		-	4
4 кв. 1982 р. – 3 кв. 1990 р.	+		32
4 кв. 1990 р. – 1 кв. 1991 р.		-	2
2 кв. 1991 р. – 2 кв. 2008 р.	+		69
3 кв. 2008 р. – 2 кв. 2009 р.		-	4
3 кв. 2009 р. – 4 кв. 2019 р.	+		42
1 кв. 2020 р. – ???		-	???

Складено за [17].

Пролонгувати позитивну економічну динаміку в умовах колапсуєючої моделі глобалізації було вже неможливо. Вживання, креативна перебудова на всіх економічних рівнях, пошук нових джерел конкурентних переваг на локальних, національних та світових ринках стали нагальною настановою на найближче майбутнє. Національна (або навіть регіональна) капсулізація та деглобалізація набуватимуть рис невід'ємних складових новоутвореного економічного ландшафту.

На жаль, для України наближення глобальної економічної кризи виявилось дещо неочікуваним – важко інакше сприймати політику зниження облікової ставки НБУ за умов нагальної необхідності посилення її інструментальної потужності, створення резервів на песимістичне майбутнє. Тож пом'якшення процесів протікання кризи в національній економіці,

елімінація (або хоча б мінімізація) її негативних наслідків в умовах України не можуть базуватись на тривіальному запозиченні аналогічних патернів у наших західних партнерів. Вимушеною, і водночас інноваційною за таких умов, має стати корекція модальності експансіоністської політики. Стимулювання економічної активності в умовах цугцванга глобальної кризи має базуватись на національному рівні не на наявному інструментарії монетарної політики, а передбачати активне застосування апарату фіскальної політики, впровадження державної програми фронтальної підтримки виробників та споживачів, внесення відповідних коректив у оподаткування бізнесу, з одного боку, та пошук резервів податкових надходжень, з іншого. Особливої актуальності остання опція набуває в координатах продовження процесів децентралізації та катастрофічного скорочення доходів місцевих бюджетів.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Економічна криза 2020 року, з одного боку, має очікуваний характер, передумови переходу світової економіки на низхідну траєкторію розвитку об'єктивно існували. Проте, з іншого боку, саме глобальна пандемія стало імпульсом, що визначила конкретний час настання та специфічні особливості реалізації сучасної кризи. За цих умов недостатня підготовленість національної економіки до нової дійсності, кричуща вичерпаність монетарного інструментарію протидії кризовим явищам визначають необхідність переходу на патерни, що відрізнятимуться своєю модальністю від традиційних для країн Заходу. Орієнтація на апарат фіскальної політики, ефективне реформування національної системи оподаткування має стати стратегічними засадами збереження та відродження вітчизняної економіки в добу кризи та посткризовий період.

Список використаної літератури

1. Кондратьев Н.Д. Проблемы экономической динамики / Н.Д. Кондратьев. – М.: Экономика, 1989. – 486 с.
2. Шумпетер Й. Теория экономического развития (Исследование предпринимательской прибыли, капитала, кредита, процента и циклов конъюнктуры): пер. с нем. / Й. Шумпетер – М.: Прогресс, 1982. - 455 с.
3. Хаберлер Г. Процветание и депрессия: теоретический анализ циклических колебаний: пер. с англ. / Г. Хаберлер. – Челябинск: Социум, 2005. - 474 с.
4. Хансен Э. Экономические циклы и национальный доход: пер. с англ. / Э. Хансен. – М.: Издательство иностранной литературы, 1959. – 760 с.

5. Харрод Р.Ф. К теории экономической динамики. Новые выводы экономической теории и их применение в экономической политике: пер. с англ. / Р.Ф. Харрод. – М.: Гелиос АРВ, 1999. – 160 с.

6. Гайдар Е.Т. Долгое время. Россия в мире: очерки экономической истории / Е.Т. Гайдар. - М.: Дело, 2005. - 656 с.

7. Solow R. M. Growth Theory: An Exposition / R. M. Solow. – Oxford: Oxford University Press, 2000. - 190 p.

8. Romer P. Increased Returns and Long-Run Growth /P. Romer // The Journal of Political Economy. – 1986. – V. 94. – N. 5. - P. 1002-1037.

9. Krugman P.R. The Return of Depression Economics and the Crisis of 2008. — W. W. Norton, 2008. — 224 p.

10. Mankiw N. G. Exploration of Optimal Stabilization Policy / N.G. Mankiw, M. Weinzierl // Brooking Papers of Economic Activity. – 2001. – Spring. – P. 209-272.

11. Талєб Н.Н. Чорний лебідь. Про (не)ймовірне у реальному житті: пер. з англ. / Н.Н. Талєб. - К.: Наш Формат, 2017. – 392 с.

12. Талєб Н.Н. Антикрихкість: пер. з англ. / Н.Н. Талєб. - К.: Наш Формат, 2018. - 408 с.

13. Туган-Барановский М.И. Избранное: Периодические промышленные кризисы. История английских кризисов. Общая теория кризисов / М.И. Туган-Барановский. – М.: Наука, 1997. – 576 с.

14. Гальчинський А. С. Криза і цикли світового розвитку / А.С. Гальчинський. – К.: АДЕФ-Україна, 2009. – 392 с.

15. Структурні зміни та економічний розвиток України: монографія / В.М. Геєць, Л.В. Шинкарук, Т. І Артьомова та ін.; За ред. д-ра екон. наук. Л.В. Шинкарук. – К.: НАН України; Ін-т екон. та прогнозів. – 2011. - 696 с.

16. Осецький В. Л. Теорії економічних циклів у перехідних економіках / В. Л. Осецький, О. О. Сльозко // Економіка і держава. – 2009. - № 4. – С. 4-7.

17. Bureau of Economic Analysis: U.S. Department of Commerce [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://apps.bea.gov/iTable/iTable.cfm?reqid=19&step=2#reqid=19&step=2&isuri=1&1921=survey>

References

1. Kondrat'ev, N. (1989). *Problemy ekonomicheskoy dinamiki* [Problems of economic dynamics]. Moscow: Ekonomika.

2. Shumpeter, J. (1982). *Teoriya ekonomicheskogo razvitiya (Issledovanie predprinimatel'skoj pribyli, kapitala, kredita, procenta i ciklov kon'yunktury)* [Theory of economic development (Study of entrepreneurial profit, capital, credit, interest and business cycles)]. Moscow: Progress.

3. Haberler, G. (2005). *Prosvetanie i deperessiya: teoreticheskij analiz ciklicheskih kolebanij* [Prosperity and Depression: A Theoretical Analysis of Cyclical Oscillations]. Chelyabinsk: Socium.
4. Hansen, E. (1959). *Ekonomicheskie cikly i nacional'nyj dohod* [Economic cycles and national income]. Moscow: Izdatel'stvo inostranoj literatury.
5. Harrod, R. (1999). *K teorii ekonomicheskoy dinamiki. Novye vyvody ekonomicheskoy teorii i ih primenenie v ekonomicheskoy politike* [To the theory of economic dynamics. New findings of economic theory and their application in economic policy]. Moscow: Gelios ARV.
6. Gajdar, E. (2005). *Dolgoe vremya. Rossiya v mire: ocherki ekonomicheskoy istorii* [For a long time. Russia in the world: essays on economic history]. Moscow: Delo.
7. Solow, R. (2000). *Growth Theory: An Exposition*. Oxford: Oxford University Press.
8. Romer, P. (1986). Increased Returns and Long-Run Growth. *The Journal of Political Economy*, 94 (N. 5), pp. 1002-1037.
9. Krugman, P. (2008). *The Return of Depression Economics and the Crisis of 2008*. W. W. Norton.
10. Mankiw, N. and Weinzierl, M. (2001) Exploration of Optimal Stabilization Policy. *Brooking Papers of Economic Activity*, Spring, pp. 209-272.
11. Taleb, N. (2017). *Chornyj lebid. Pro (ne)imovirne u realnomu zhytti* [The Black Swan: The Impact of the Highly Improbable]. Kyiv: Nash Format.
12. Taleb, N. (2018). *Antykrykhkist* [Anti-fragility]. Kyiv: Nash Format.
13. Tuhan-Baranovskyi, M. (1997). *Izbrannoe: Periodicheskie promyshlennye krizisy. Istoriya anglijskih krizisov. Obshchaya teoriya krizisov* [Periodic industrial crises. History of English crises. General theory of crises]. Moscow: Nauka.
14. Halchynskyi, A. (2009). *Kryza i tsykly svitovoho rozvytku* [Crisis and cycles of world development]. Kyiv: ADEF-Ukraina.
15. Heiets, V., Shynkaruk, L., Artomova, T. and others. (2011). *Strukturni zminy ta ekonomichni rozvytok Ukrainy* [Structural changes and economic development of Ukraine]. Kyiv: NAN Ukrainy; In-t ekon. ta prohnozuv.
16. Osetskyi, V. and Slozko, O. (2009). *Teorii ekonomichnykh tsykliv u perekhidnykh ekonomikakh* [Theories of economic cycles in transition economies], *Ekonomika i derzhava*, 4, pp. 4-7.
17. *Bureau of Economic Analysis: U.S. Department of Commerce*. [online] Available at: <https://apps.bea.gov/iTable/iTable.cfm?reqid=19&step=2#reqid=19&step=2&isuri=1&1921=survey>

Bilotserkivets V., Doctor of Economic Science, Professor; Zavorodnia O., Doctor of Economic Science, Professor; Pimonenko A., Master Student

Strategies and patterns of tax system development in a gardez of global pandemic: international experience and innovation modality in the coordinates of the national economy

The article is devoted to the study of problems of search and development of strategies and patterns of development of the domestic tax system in the global economic crisis initiated by the spread of the global kovid-19 pandemic, identifying ways of its innovative optimization in new security coordinates, taking into account international experience and national modality. It was revealed that the state's repeated attempts to abandon the pernicious practice of supporting a weak economy through generous infusions within the framework of cheap money policy were exposed to the threat of suspending the positive economic dynamics. The necessity of propaedeutic development of programs to stimulate economic recovery in advance of the onset of the phases of crisis and depression, the basic preparation of a new expansionist policy is proved. It has been shown that the national economy has failed to make full use of the recovery potential that emerged in the global economy in the aftermath of the Great Recession. It is revealed that the accumulated arsenal of fiscal and monetary policy tools allowed the US government to follow the scenario of preventive suppression of a potentially probable crisis by mass injections of "helicopter money" and to prevent the onset or mitigation of the economic crisis. It has been shown that national (or even regional) encapsulation and deglobalization will become integral parts of the newly formed economic landscape. It is proved that the elimination (or at least minimization) of the negative consequences of the economic crisis in Ukraine cannot be based on the trivial borrowing of similar Western patterns. It is determined that the focus on the apparatus of fiscal policy, effective reform of the national tax system should become a strategic basis for maintaining and reviving the domestic economy in times of crisis and post-crisis period.

Key words: taxation system, global economic crisis, covid-pandemic, monetary policy, quantitative easing, innovation modality.

Белоцерковец В.В., д.э.н., профессор; Завгородняя Е.А., д.э.н., профессор; Пимоненко А.Д., магистрант, Национальная металлургическая академия Украины

Стратегии паттерны развития системы налогообложения под гарде глобальной пандемии: международный опыт и инновационная модальность в координатах национальной экономики Украины

Статья посвящена поиску стратегий и паттернов развития отечественной системы налогообложения в условиях развертывания мирового экономического кризиса, инициированного глобальной пандемией ковид-19, определению путей ее инновационной оптимизации в новых безопасности координатах с учетом международного опыта и соответствующей модальности в национальной экономике Украины. Показано, что национальной экономике не удалось использовать в полной мере восстановительный потенциал, появившийся в пострецессионной глобальной экономике. Раскрыто, что накопленный арсенал фискальной и денежно-кредитной политики позволял правительству США следовать сценарию превентивного предотвращения кризиса путем массовых инъекций «вертолетных денег». Показано, что национальная капсулизация и деглобализация будут неотъемлемыми составляющими вновь экономического ландшафта. Доказано, что элиминация негативных последствий экономического кризиса в условиях Украины не может базироваться на тривиальном заимствовании аналогичных западных паттернов. Обосновано, что эффективное реформирование национальной системы налогообложения должно стать стратегическими принципами сохранения и возрождения отечественной экономики в эпоху кризиса и посткризисный период.

Ключевые слова: система налогообложения, глобальный экономический кризис, ковид-пандемия, монетарная политика, количественное смягчение, инновационная модальность.

Рекомендована до публікації 17.02.2020 р.

Надійшла до редакції 10.02.2020 р.